

YTTRANDE

Dnr S2024/01708

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 12 december 2024

Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)

Sammanfattning

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att

- en nationell utredningsfunktion i form av ett nationellt centrum för suicidutredningar ska inrättas,
- en myndighet får i uppdrag att, med stöd av relevanta myndigheter, genomföra ett utvecklingsarbete för att stödja utvecklingen av suicidpreventiva analyser i lokal samverkan mellan kommuner, regioner och statliga aktörer, samt att
- myndigheten, när uppdraget utförs, ska föra dialog med och inhämta kunskap och erfarenheter från regioner, kommuner och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Allmänt

Det som föreslås är bra och välkommet. Att systematiskt, fördjupat och slumpmässigt gå igenom självmord har inte tidigare gjorts på det föreslagna sättet och kommer att ge ökad kunskap och bidra till att systembrister upptäcks och kan åtgärdas.

Ur ett livsperspektiv är det förståeligt och viktigt att koncentrera centrets arbete på barn (ca 20 suicid/år). I framtiden önskar vi att centret också tittar på äldre (ca 370 suicid/år) för att öka kunskapen kring speciella riskfaktorer och prevention av att äldre tar sitt liv. I synnerhet gäller detta äldre män som utgör en särskild riskgrupp för suicid. Människor som levt ett långt liv och kämpat sig igenom det, ska inte behöva se självmord som en utväg i slutet av sina liv.

I utredningen föreslås att centret ska titta på säkra självmord (ca 1 200/år). Önskvärt vore att titta även på de osäkra (ca 300 till) för att också fånga in ännu mer kunskap kring suicid och mörkertalet kring dem.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

Civilsamhällets organisationer som arbetar med suicidprevention är viktiga aktörer, men de bör inte vara huvudansvariga för stöd och prevention. Vi vet att övriga civilsamhället också gör livsavgörande insatser genom att finnas för människor i utanförskap och psykisk ohälsa. Även seniororganisationer som SPF Seniorerna verkar suicidpreventivt genom sitt arbete att erbjuda gemenskap och aktiviteter och inte minst genom sitt arbete att motverka ofrivillig ensamhet – en riskfaktor för psykisk ohälsa och självmord.

Vi önskar att vårdcentraler rutinmässigt frågar om och screenar kring suicidtankar/suicidalitet. Samtal kring förlopad livslust ska följas upp. De flesta äldre har kontakt med primärvården och skulle kunna fångas upp och få samtal och behandling för till exempel depression.

8.1.1 En nationell utredningsfunktion som bidrar till samhällets lärande om suicid

SPF Seniorerna delar utredningens bedömning att en nationell utredningsfunktion bör inrättas i syfte att bidra till att förbättra samhällets lärande om suicid genom att kontinuerligt och systematiskt undersöka vad samhället kan lära av inträffade suicid.

8.1.2 Den befintliga utredningsfunktionen bör inrättas i en befintlig myndighet och uppdraget regleras i en ny lag

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att en nationell utredningsfunktion i form av ett nationellt centrum för suicidutredningar ska inrättas.

Ett nationellt centrum för suicidutredningar är välbehövligt och kommer att kunna bli viktigt när det gäller att bättre förstå och skickligare förebygga suicid.

I dag finns ett befintligt nationellt center NASP, Nationellt centrum för suicidforskning och prevention på Karolinska institutet. Sedan många år besitter NASP vetenskaplig och praktisk kunskap om suicidprevention. Den kunskapen bör tas tillvara så att staten och det allmänna inte skapar parallella verksamheter.

8.3.2 Statlig satsning för att stödja utvecklingen av suicidpreventiva analyser i lokal samverkan

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att

- en myndighet får i uppdrag att, med stöd av relevanta myndigheter, genomföra ett utvecklingsarbete för att stödja utvecklingen av suicidpreventiva analyser i lokal samverkan mellan kommuner, regioner och statliga aktörer, samt att
- myndigheten, när uppdraget utförs, ska föra dialog med och inhämta kunskap och erfarenheter från regioner, kommuner och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Den mångåriga och stora kunskap inom området som finns hos Nationellt centrum för suicidforskning och prevention på Karolinska institutet (NASP) bör tas tillvara i den utpekade myndighetens utvecklingsarbete.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsstyrelse beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunnig Marie-Louise Söderberg deltagit.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Eva Eriksson', with a long horizontal flourish extending to the right.

Eva Eriksson
Förbundsordförande

SPF Seniorerna är en av Sveriges största ideella organisationer med närmare en kvarts miljon medlemmar i cirka 750 föreningar över hela landet, samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939. Förbundet är verkligt partipolitiskt och religiöst obundet och organiserar alla som har någon form av pension och deras partner.